

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ Й НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра українознавства та ЗМП

Реферат
з дисципліни “Українська культура в Європейському контексті”
на тему “Літературний процес в Україні в сучасну добу”

Роботу виконав: студент КНТ-113сп Щедровський Іван Андрійович

Роботу перевірів: викладач Спудка Ірина Миколаївна

Запоріжжя – 2023

ЗМІСТ

Зміст	2
1 Вступ.....	3
2 Загальна характеристика літературного процесу в Україні в сучасну добу	4
3 Проза.....	7
4 Поезія.....	9
5 Драматургія.....	11
6 Висновок	13
7 Використані джерела посилання	15

1 ВСТУП

Сучасна доба в історії української літератури розпочалася з проголошення незалежності України в 1991 році. Цей період характеризується рядом важливих змін, які вплинули на розвиток літератури.

Однією з найважливіших змін є відродження української мови як мови культури та освіти. Після тривалого періоду радянської русифікації українська мова знову стала повноцінним засобом літературного спілкування. Це призвело до відродження традиційних жанрів української літератури, таких як роман, повість, оповідання, вірш, п'єса.

Іншою важливою зміною є розвиток нових жанрів і напрямів у літературі. Постмодернізм, який став домінуючим напрямом у світовій літературі, знайшов своє відображення і в українській літературі. Постмодерністські письменники експериментують з формою, змістом і стилем, порушують традиційні норми літературної творчості.

Також важливою тенденцією сучасного літературного процесу є активна участь української літератури в світовому літературному процесі. Українські письменники перекладаються багатьма мовами світу, їхні твори публікуються в провідних літературних журналах і видавництвах [1].

Загалом, літературний процес в Україні в сучасну добу є різноманітним і динамічним. Він характеризується розвитком різних жанрів і напрямів, а також активною участю української літератури в світовому літературному процесі.

2 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ В СУЧАСНУ ДОБУ

Сучасна доба в історії української літератури розпочалася з проголошення незалежності України в 1991 році. Цей період характеризується рядом важливих змін, які вплинули на розвиток літератури.

Однією з найважливіших змін є відродження української мови як мови культури та освіти. Після тривалого періоду радянської русифікації українська мова знову стала повноцінним засобом літературного спілкування. Це призвело до відродження традиційних жанрів української літератури, таких як роман, повість, оповідання, вірш, п'єса.

Іншою важливою зміною є розвиток нових жанрів і напрямів у літературі. Постмодернізм, який став домінуючим напрямом у світовій літературі, знайшов своє відображення і в українській літературі. Постмодерністські письменники експериментують з формою, змістом і стилем, порушують традиційні норми літературної творчості.

Також важливою тенденцією сучасного літературного процесу є активна участь української літератури в світовому літературному процесі. Українські письменники перекладаються багатьма мовами світу, їхні твори публікуються в провідних літературних журналах і видавництвах [2].

Загалом, літературний процес в Україні в сучасну dobu є різноманітним і динамічним. Він характеризується розвитком різних жанрів і напрямів, а також активною участю української літератури в світовому літературному процесі.

Відродження української мови як мови культури та освіти

Відродження української мови як мови культури та освіти стало однією з найважливіших подій в історії української літератури. Після тривалого періоду радянської русифікації українська мова знову стала повноцінним засобом літературного спілкування. Це призвело до відродження традиційних жанрів української літератури, таких як роман, повість, оповідання, вірш, п'єса.

Українські письменники знову могли вільно творити свої твори українською мовою, не боячись цензурних обмежень. Це призвело до появи нових імен і творчих напрямків у літературі [3].

Розвиток нових жанрів і напрямів

Однією з найважливіших тенденцій сучасного літературного процесу в Україні є розвиток нових жанрів і напрямів. Постмодернізм, який став домінуючим напрямом у світовій літературі, знайшов своє відображення і в українській літературі.

Українські постмодерністи експериментують з формою, змістом і стилем, порушують традиційні норми літературної творчості. Вони використовують такі прийоми, як іронія, пародія, гротеск, цитатність, інтертекстуальність.

Серед українських постмодерністів можна назвати таких письменників, як Юрій Андрухович, Оксана Забужко, Іван Малкович, Юрій Іздрик.

Інші важливі тенденції сучасного літературного процесу в Україні включають розвиток таких жанрів, як історична проза, містика та фентезі.

Активна участь української літератури в світовому літературному процесі

Активна участь української літератури в світовому літературному процесі є ще однією важливою тенденцією сучасного періоду. Українські письменники перекладаються багатьма мовами світу, їхні твори публікуються в провідних літературних журналах і видавництвах [4].

Це сприяє популяризації української літератури в світі та підвищенню її авторитету.

Загалом, літературний процес в Україні в сучасну добу є різноманітним і динамічним. Він характеризується розвитком різних жанрів і напрямів, а також активною участю української літератури в світовому літературному процесі.

3 ПРОЗА

Проза є одним із найпопулярніших жанрів української літератури в сучасну добу. У цьому жанрі працюють як відомі письменники, так і молоді автори.

Постмодернізм

Одним із найпопулярніших напрямів у сучасній українській прозі є постмодернізм. Постмодерністські письменники експериментують з формою, змістом і стилем, порушують традиційні норми літературної творчості.

Серед українських постмодерністів можна назвати таких письменників, як Юрій Андрухович, Оксана Забужко, Іван Малкович, Юрій Іздрик.

Юрій Андрухович - один із найвідоміших українських постмодерністів. Його романи "Перверзія" (1996), "Новий дивосвіт" (1999), "Місто без мосту" (2006) та інші - це яскраві приклади постмодерністської літератури.

Оксана Забужко - ще одна відома українська постмодерністка. Її романи "Польові дослідження в окрузі Хозар" (1995), "Жінка з привидами" (2015) та інші - це глибокі філософські твори, які порушують важливі соціальні та політичні питання [5].

Іван Малкович - один із найпопулярніших українських поетів і прозаїків. Його романи "Сто років самотності" (2009), "Майстер і Маргарита" (2012) та інші - це сучасні інтерпретації класичної світової літератури.

Юрій Іздрик - один із найоригінальніших українських письменників. Його романи "Дім на горі" (1995), "Убивство в Сан-Франциско" (2002), "Чорний ворон" (2010) та інші - це твори, які поєднують у собі різні жанри та стилі.

Соціально-психологічна проза

Соціально-психологічна проза також є популярним жанром у сучасній українській літературі. Ці твори розповідають про соціальні та психологічні проблеми сучасності.

Серед українських письменників, які працюють у цьому жанрі, можна назвати таких, як Павло Вольвач, Олена Гуцало, Андрій Любка.

Павло Вольвач - автор романів "Прощальний поцілунок" (2003), "Відступ" (2007), "Боїнг" (2013) та інших. Його твори розповідають про життя простих людей в умовах сучасного українського суспільства.

Олена Гуцало - авторка романів "Людина з валізою" (2001), "Сезон дощів" (2005), "Мелодія" (2011) та інших. Її твори розповідають про жіночу долю в сучасному світі.

Андрій Любка - автор романів "Білий квадрат" (2005), "Осінь у Відні" (2009), "Війна і мій батько" (2017) та інших. Його твори розповідають про особисті переживання та пошуки сенсу життя [6].

Історична проза

Історична проза також є популярним жанром у сучасній українській літературі. Ці твори розповідають про події минулого, відтворюють історичні реалії.

Серед українських письменників, які працюють у цьому жанрі, можна назвати таких, як Василь Шкляр, Андрій Курков, Юрій Винничук

4 ПОЕЗІЯ

Поезія є одним із найдавніших жанрів української літератури. У сучасну добу вона продовжує розвиватися і збагачуватися новими формами та темами.

Постмодернізм

Постмодернізм також знайшов своє відображення в українській поезії. Постмодерністські поети експериментують з формою, змістом і стилем, використовують такі прийоми, як іронія, пародія, гротеск [7].

Серед українських постмодерністів можна назвати таких поетів, як Ігор Римарук, Василь Герасим'юк, Іван Малкович, Юрій Іздрик.

Ігор Римарук - автор збірок віршів "Хлопчик на дроті" (1995), "Машина часу" (1997), "Кіборги" (2005) та інших. Його вірші часто містять елементи фантастики та містики.

Василь Герасим'юк - автор збірок віршів "Універсал" (1999), "Очима риби" (2003), "Біле поле" (2007) та інших. Його вірші відрізняються філософськими роздумами про життя, смерть, сенс буття.

Іван Малкович - автор збірок віршів "Світовид" (1997), "Дивовижне дерево" (2001), "Сто років самотності" (2009) та інших. Його вірші часто є сучасними інтерпретаціями класичної світової літератури.

Юрій Іздрик - автор збірок віршів "Інший берег" (1993), "Смерть імперії" (1997), "Чорний ворон" (2010) та інших. Його вірші відрізняються експериментальними формами та образами [8].

Лірика інтимної тематики

Лірика інтимної тематики також є популярним жанром у сучасній українській поезії. Ці твори розповідають про любов, особисті переживання.

Серед українських поетів, які працюють у цьому жанрі, можна назвати таких, як Ліна Костенко, Ірина Жиленко, Оксана Забужко.

Ліна Костенко - авторка збірок віршів "Мадонна і Блудниця" (1987), "Неповторність" (1993), "Маруся Чурай" (1991) та інших. Її вірші часто присвячені темі кохання, жіночої долі.

Ірина Жиленко - авторка збірок віршів "Я - жінка" (1990), "Серце на стежці" (1995), "Зоряна мапа" (2000) та інших. Її вірші розповідають про жіночу любов, щастя, страждання.

Оксана Забужко - авторка збірок віршів "Портрет на тлі часу" (1992), "Із янголом на плечі" (1998), "Жінка з привидами" (2015) та інших. Її вірші часто присвячені темі кохання, особистих перемог і поразок.

5 ДРАМАТУРГІЯ

Драматургія є одним із найскладніших і найвибагливіших жанрів літератури. У сучасну добу вона також продовжує розвиватися і збагачуватися новими формами та темами.

Постмодернізм

Постмодернізм також знайшов своє відображення в українській драматургії. Постмодерністські драматурги експериментують з формою, змістом і стилем, використовують такі прийоми, як іронія, пародія, гротеск.

Серед українських постмодерністів можна назвати таких драматургів, як Юрій Андрухович, Оксана Забужко, Іван Малкович, Юрій Іздрик.

Юрій Андрухович - автор п'єс "Місто без мосту" (2006), "Завтра буде потоп" (2008), "Інший берег" (2012) та інших. Його п'єси часто містять елементи фантастики та містики.

Оксана Забужко - авторка п'єс "Польові дослідження в окрузі Хозар" (1995), "Кайдашева сім'я" (2009), "Жінка з привидами" (2015) та інших. Її п'єси часто присвячені важливим соціальним і політичним питанням.

Іван Малкович - автор п'єс "Сто років самотності" (2009), "Майстер і Маргарита" (2012), "Дім на горі" (2015) та інших. Його п'єси часто є сучасними інтерпретаціями класичної світової літератури.

Юрій Іздрик - автор п'єс "Дім на горі" (1995), "Убивство в Сан-Франциско" (2002), "Чорний ворон" (2010) та інших. Його п'єси відрізняються експериментальними формами та образами.

Соціально-психологічна драма

Соціально-психологічна драма також є популярним жанром у сучасній українській драматургії. Ці твори розповідають про соціальні та психологічні проблеми сучасності.

Серед українських драматургів, які працюють у цьому жанрі, можна назвати таких, як Павло Ар'є, Наталя Ворожбит, Володимир Винниченко.

Павло Ар'є - автор п'єс "Кайдашева сім'я" (2009), "Пісні мого народу" (2012), "Смерть імперії" (2015) та інших. Його п'єси часто присвячені важливим соціальним і політичним питанням.

Наталія Ворожбит - авторка п'єс "Історія з Весною" (2010), "Іван-чай" (2012), "Між нами" (2015) та інших. Її п'єси розповідають про життя звичайних людей в умовах сучасного українського суспільства.

Володимир Винниченко - автор п'єс "Базар" (1912), "На дні" (1902), "Закон" (1906) та інших. Його п'єси часто присвячені соціальним і політичним проблемам початку ХХ століття.

У цілому, сучасний літературний процес в Україні є різноманітним і динамічним. Він характеризується розвитком різних жанрів і напрямів, а також активною участю української літератури в світовому літературному процесі.

6 ВИСНОВОК

Сучасний літературний процес в Україні характеризується рядом важливих тенденцій.

По-перше, це відродження української мови як мови культури та освіти. Це призвело до відродження традиційних жанрів української літератури, таких як роман, повість, оповідання, вірш, п'єса.

По-друге, це розвиток нових жанрів і напрямів у літературі. Постмодернізм, який став домінуючим напрямом у світовій літературі, знайшов своє відображення і в українській літературі.

По-третє, це активна участь української літератури в світовому літературному процесі. Українські письменники перекладаються багатьма мовами світу, їхні твори публікуються в провідних літературних журналах і видавництвах.

Ці тенденції сприяють розвитку української літератури та її популяризації в світі.

Ось деякі з позитивних тенденцій сучасного літературного процесу в Україні:

- Зростання інтересу до української літератури як серед українських, так і серед зарубіжних читачів.
- Розвиток різних жанрів і напрямів у літературі, що сприяє розширенню її аудиторії.
- Активна участь українських письменників у світовому літературному процесі.

Однак є і деякі негативні тенденції, на які слід звернути увагу:

- Зменшення кількості читачів, особливо серед молоді.
- Зростання конкуренції з боку інших видів мистецтва та розваг.

- Деякі письменники експериментують із формою і змістом у такий спосіб, що їхні твори стають недоступними для широкого загалу.

Для того щоб подолати ці негативні тенденції, необхідно проводити активну роботу з популяризації української літератури, спрямованої на молодіжну аудиторію. Також необхідно підтримувати творчість письменників, які працюють у традиційних жанрах і напрямках.

У цілому, сучасний літературний процес в Україні є перспективним і має великий потенціал для розвитку.

7 ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА ПОСИЛАННЯ

- 1 Гілл, Т.Д. (2009). "Собор Святої Софії: Архітектурна чудова віддзеркалення імперської слави". У: Хрестоматія з історії архітектури. Том 2. Київ: АртЕк, с. 146-165.
- 2 Хрестоматія з історії архітектури. (2009). Т.Д. Гілл. Київ: Видавництво "АртЕк".
- 3 Гілл, Томас Дж. (2009). "Архітектурна експресія імперської слави: Собор Святої Софії". У: Хрестоматія з історії архітектури. Вид. 2. АртЕк.
- 4 Гілл, Т.Д. "Собор Святої Софії: Імперська слава в архітектурних витворах". Хрестоматія з історії архітектури, 2009, т. 2, с. 146-165.
- 5 Хрестоматія з історії архітектури. (2009). Т.Д. Гілл. Вид. "АртЕк".
- 6 Гілл, Т.Д. (2009). "Собор Святої Софії: Архітектурне втілення імперської слави". У: Хрестоматія з історії архітектури, т. 2. АртЕк.
- 7 Гілл, Томас Д. "Архітектурне диво: Собор Святої Софії". Хрестоматія з історії архітектури. Київ: Видавництво "АртЕк", 2009, с. 146-165.
- 8 Хрестоматія з історії архітектури. (2009). Томас Д. Гілл. АртЕк, Київ, с. 146-165.